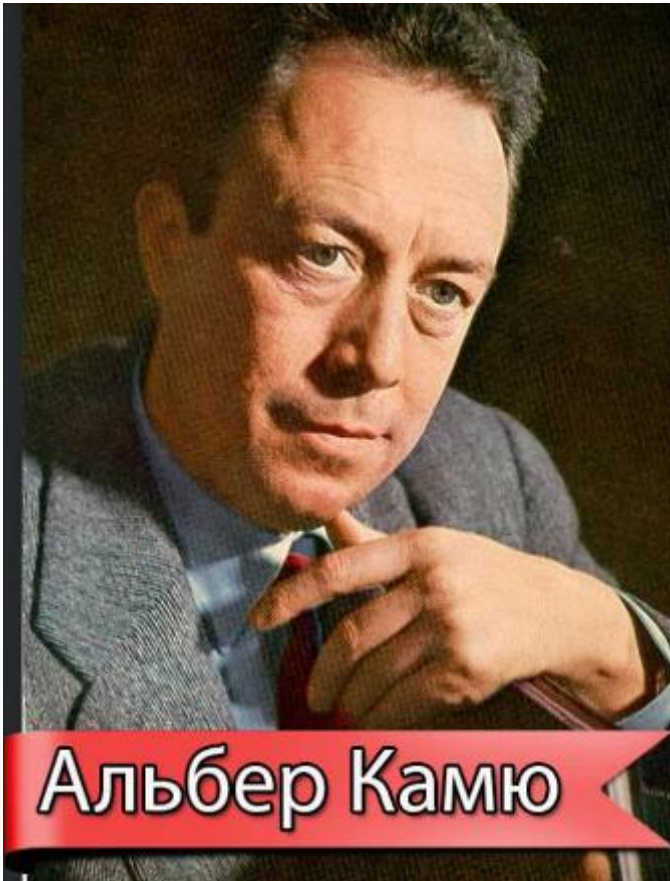

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ, НАУКИ ТА МОЛОДІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЮЖНОУКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ»

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА УРОКУ

*ПІЄМА: Альбер Камю – видатний французький письменник,
Камю і екзистенціалізм. «Чума» - антифашистський роман-притча.*

Викладач української мови і
літератури, «спеціаліст I
кваліфікаційної категорії»
Ніколаєнко Л.І.

Южноукраїнськ, 2015

Урок № 5

Тема: Альбер Камю – видатний французький письменник. Камю і екзистенціалізм. «Чума» - антифашистський роман-притча.

Методична мета: застосування інтерактивних методів навчання; створення проблемних ситуацій

Мета:

- ознайомити учнів з життям і творчістю французького письменника, створити передумови подальшого аналізу роману «Чума»;
- Розвивати творчі та інтелектуальні здібності учнів;
- Виховувати почуття відповідальності за власну долю і долю людства

Обладнання: портрет Альбера Камю, книжкова виставка, словник літературознавчих термінів

Тип : урок засвоєння нових знань

Форма роботи: фронтальна, групова, індивідуальна

ХІД УРОКУ

*Саме вільний вибір створює особистість.
Існування – означає вибирати себе.*

А.Камю

I. Оголошення теми, мети, завдань уроку

- Скласти соціально-психологічний портрет письменника
- Поглибити поняття напряму екзистенціалізму, його ознаки
- З'ясувати значення назви роману “Чума”
- Визначити актуальність роману

II. Перевірка домашнього завдання,

актуалізація опорних знань

При підготовці домашнього завдання група була поділена на три творчі підгрупи: історики, біографи, літературознавці. Перед кожною підгрупою було поставлено завдання:

1 підгрупа «Біографи» - готувала повідомлення про життя А.Камю;

2 підгрупа «Літературознавці» - повідомлення про творчу спадщину;

3 підгрупа «Історики» - готувала історичні довідки, які допомагають сприйманню важливих суспільно-історичних подій першої половини ХХ ст..

Під час прослуховування інформації учні складають соціально-психологічний портрет А.Камю

Першим надається слово біографам

(у вигляді презентації учні розповідають про життя А.Камю)

Доповнення (повідомлення істориків про Другу світову війну, фашизм, рух Опору)

Слово вчителя:

«Біографія – дзеркало творчості письменника». Думаю, ви погодитися з висловом критика Белінського, коли ми згадаємо про найвідоміші твори письменника.

Хто нам розповість про літературну спадщину?

Повідомлення учнів у вигляді презентації

Доповнення (бажаючи можуть доповнити)

Підсумком прослуханого і переглянутого буде соціально-психологічний портрет А.Камю:

- Яким перед вами постав Альбер Камю?
  1. Обдаровано, освічена особистість;
  2. Громадський діяч;
  3. Бунтівна людина;
  4. Філософ;
  5. Письменник і драматург.

Слово вчителя:

- Звернімося до літературознавчих термінів і згадаймо, що таке екзистенціалізм?
(один з учнів зачитує визначення терміну слайд4)
- У яких творах, вивчених раніше, прослідковується філософія екзистенціалізму?
(Франц Кафка «Перевтілення», Федір Достоєвський «Злочин і кара»)
- А в українській літературі?
(Валеріан Підмогильний роман «Місто»; Іван Багряний «Тигролови»)
- Чому саме ці твори ви назвали?

(головні герої протистоять суспільству)

Вони ніби «відчужені», існують окремо. Сам термін походить від латинського слова, що означає - існування.

Учні занотовують у зошит визначальні риси екзистенціалізму (слайд5)

- На перше місце висувуються категорії абсурдності буття, страху, відчаю, самотності, страждання, смерті;
- Друге – особистість має протидіяти суспільству, державі, середовищу, адже всі вони нав'язують їй свою волю, мораль, інтереси;
- Існування тлумачиться як драма свободи.
- Найчастіше в художніх творах застосовується прийом оповіді від першої особи.

Слово вчителя: (слайд 6)

Ми вже згадували що роман «Чума» - найвідоміший твір письменника. Він є своєрідним узагальненням екзистенційних поглядів Камю.

- **Про що йдеться в творі?**
- *Про епідемію чуми, яка зненацька охопила в полон мешканців міста Орна;*
- *Про різне ставлення людей до цього страшного явища;*
- *Про зусилля лікаря Ріє та його помічників подолати це лихо або хоч полегшати страждання хворих;*
- *Про вибір людини в екстремальних умовах (одні борються, інші покійно сприймають ситуацію, ще інші наживаються)*

(Слайд 8 з зображенням міста Оран)

- Що ви можете сказати про це містечко?

(діти відповідають)

- Давайте зачитаємо початок твору.

(вчитель зачитує початок твору)

- На що вказує дата подій?

(автор свідомо прагне викликати у читача асоціації з часами Другої світової війни та окупацією Франції нацистами; що за жанром – це роман - хроніка)

- Яке слово вживається найчастіше у творі?

(Чума. слайд10)

Слово вчителя:

Так, саме воно є ключовою текстовою одиницею.

(учень схематично зображує на дошці значення назви роману)

- Яке загальнозвичиване значення цього слова?

(Хвороба. Доповнення про історію хвороби слайд9)

- Яке алегоричне значення?

(Розповсюдження хворобливих ідей нацизму)

Слово вчителя:

Як сам автор пояснює символічний образ чуми? Вчитель зачитує слова автора про образ чуми «За допомогою чуми...»

- Літературознавці відзначають ще одне алегоричне значення цього образу – «світове зло». Так, зло ніколи не зникає остаточно, про це добре знає письменник – екзистенціаліст Альбер Камю. Саме тому... (вчитель зачитує слова з тексту)
- Як ви розумієте значення цього словосполучення?
(відповіді учнів і запис на дошці та в зошиті, значення назви роману «Чума»)
- Звернімося до літературознавчих словничків і згадаймо, що таке притча.
- До чого ж спонукає цей твір, чого вчить і від чого застерігає?
- *ми повинні завжди бути напоготові проти будь-якого нещастя, тому що воно становить невід'ємну долю людського роду. (і інші варіанти відповідей)*

Звернімося до епіграфа нашого уроку. Як ви розумієте вислів Камю?

Висновок:

- **На вашу думку, чи є цей твір актуальним?**
- *Так є, тим, що сьогодні «світове зло» проявилось у війні сході нашої країни.*
- **Які асоціації викликає у вас слово «війна»?**
- *Відповіді учнів*
- *Своє бачення війни висловить*
Тетяна Донцова
(учениця декламує власний вірш про війну на Сході України)

III. Підведення підсумків уроку

IV. Д/з: (слайд17)

1. Написати лист-роздум на тему «Чума і війна – це одне й теж саме?»
10-12б.
2. Дібрати з тексту твору цитати, які характеризують героїв роману.
7-9б.
3. Підготувати питання до образів героїв твору. 4-6б.